

Generalitat de Catalunya
**Agència d'Avaluació
i Prospectiva de l'Educació**

Avaluació de final d'etapa
Sisè educació primària

**Competència en comunicació lingüística
Llengua Catalana i Literatura**

Prova de mostra

Instruccions

Per respondre les preguntes de la prova disposes d'un **FULL DE RESPOSTES** amb dues parts:

- **PART 1:**
  - **Comprensió oral:** has d'escoltar un text i respondre les preguntes.
  - **Comprensió escrita:** has de llegir dos textos i respondre les preguntes.
  - **Només hi ha una resposta correcta per a cada pregunta.** Marca amb una X la casella corresponent.
  - Per fer la prova utilitza un **bolígraf blau o negre** (tinta no esborrable).
  - No facis servir cap corrector (líquid o cinta). Si t'equivoques, segueix les indicacions que trobaràs al full de respostes.

- **PART 2:** has d'elaborar un text que tingui **100 paraules** com a mínim. Segueix les indicacions i recorda que només pots escriure la redacció dins l'espai que marca el requadre. Per fer l'esborrany, demana un full en blanc.

COMPRESIÓ ORAL

Ara, escoltaràs un text dues vegades. La primera vegada és per respondre les preguntes i la segona, per repassar les teves respostes. Tens un minut per llegir l'enunciat de les preguntes abans d'escoltar el text.

ESCOLTA EL «SOM COM TU!»

1. Quan s'emet el programa «Som com tu!»?

- a. Diàriament.
- b. Cada quinze dies.
- c. Els caps de setmana.
- d. Una vegada a la setmana.

2. El programa està especialment dirigit a nens i nenes que...

- a. coneixen a Francesc Puig.
- b. prefereixen jugar a l'aire lliure.
- c. volen ser experts en aparells digitals.
- d. tenen interès per molts temes diferents.

3. Avui, Francesc Puig, en el seu programa, parla sobre...

- a. la curiositat d'alguns nens i nenes pel món que els envolta.
- b. l'ús de la tecnologia digital entre els nens i nenes.
- c. com funcionen els mòbils.
- d. com aprendre a llegir.

4. Tria l'opció correcta per completar la frase: «Les pantalles són molt atractives perquè...»

- a. ens permeten millorar la memòria».
- b. ens ajuden a llegir més ràpid i millor».
- c. ofereixen la informació molt ràpidament».
- d. faciliten compartir estones amb la família».

5. Quan passem molta estona davant de les pantalles, pot passar que...

- a. aprenguem tots els temes que ens proposem.
- b. aprenguem a pensar amb més claredat.
- c. estiguem distrets quan ens parlin.
- d. estiguem sempre de bon humor.

COMPRESIÓ ORAL

- 6. Francesc Puig parla d'un estudi d'uns científics sobre uns nens i nenes que van estar cinc dies de campaments sense...**
  - a. tenir cap contacte amb la família.
  - b. tenir cap contacte amb pantalles.
  - c. poder llegir cap tipus de text.
  - d. jugar a l'exterior.
- 7. Jugar sense pantalles fa millorar la creativitat dels infants perquè...**
  - a. fan més exercici físic.
  - b. practiquen la paciència.
  - c. aprenen més ràpidament.
  - d. utilitzen més la imaginació.
- 8. Es diu que els nens i nenes actuals són nadius digitals. Això significa que...**
  - a. els agrada fer servir les pantalles.
  - b. conviuen amb la tecnologia des que neixen.
  - c. saben fer servir la tecnologia des que neixen.
  - d. són més intel·ligents que els nens i nenes d'altres generacions.
- 9. Quina és la finalitat d'aquest text oral?**
  - a. Explicar que fer servir les pantalles és una activitat natural.
  - b. Fer que els nens i nenes pensin que són herois de la tecnologia.
  - c. Mostrar als infants que hi ha activitats millors a fer que jugar amb el mòbil.
  - d. Demostrar que els infants estan més preparats per a la tecnologia que els adults.
- 10. El text que acabes d'escoltar és...**
  - a. una notícia sobre l'ús de les pantalles.
  - b. una narració titulada «Som com tu!».
  - c. una entrevista a Francesc Puig.
  - d. un programa educatiu de ràdio.

COMPRESIÓ ESCRITA. TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta per a cada pregunta.

LA MALAK

Va arribar l'hora de sopar i els convidats van trucar a la porta. He d'admetre que quan vaig obrir em sentia una mica incòmode. Sempre que fa dies que no veig la Malak em passa el mateix. A vegades penso que si anéssim a la mateixa classe gairebé mai no parlariem perquè som molt diferents. A ella li agrada remenar màquines i entendre com funcionen i a mi m'agrada el futbol. Ella no sap fer la tombarella ni vol fer la volta al món i jo no tinc ni idea de què és la culata d'un motor. Però, ben mirat, potser és per això que sempre tinc ganes de tornar-la a veure.

La nòvia del meu pare, la Guille, va aparèixer de seguida i es va emportar els pares de la Malak cap a la cuina.

La Malak i jo ens vam quedar sols al rebedor.

—Hola, Pere.

—Hola.

—...

—...

—Mmmm... —va dir ella quan es va decidir a trencar el silenci—. M'ensenyes la teva habitació?

Quan trobes algú que fa dies que no veus i no saps què dir, el que sempre funciona és recordar l'última cosa que vau fer plegats.

Aquell vespre la Malak em va proposar que juguéssim al *Minecraft*.

Ella en sap un niu perquè té un ordinador per a ella sola i sempre que pot m'ensenya trucs. Però aquell dia no érem a casa seva sinó a casa de la Guille, i allà les coses no funcionen igual. Ni de bon tros.

—Què? Que no teniu ordinador? —em va preguntar, incrèdula.
—N’hi ha un, sí —li vaig dir, i l’hi vaig ensenyar—. Però és de la nòvia del meu pare i només el pot fer servir ella.
—I tauleta?
—En tinc una a mitges amb el pare, però és a Barberà. Sempre se l’oblida, o això diu.
— De mòbil ni parlar-ne, doncs.
—Diu que no me’l comprarà fins que calci un 43 —vaig respondre, i li vaig ensenyar la planta del peu.
—Això és un 38 com a molt, Pere, et falta temps encara.
—38 i mig. I això que cada vespre, abans d’adormir-me, m’estiro una mica els dits. I només em tallo les ungles quan m’hi obliguen!

La Malak va començar a fer cara de camell afamat. Joestic acostumat a les manies de la Guille, però a ella aquell vespre se li podia fer llarg com una travessa pel desert. Em va saber greu. És l’única amiga que tinc a Girona i vaig tenir por que es cansés de mi.

De cop, la seva cara es va il·luminar. Va ser ben bé com si, després d’uns dies de passar set, acabés de veure un oasi.
—Ah, doncs engeguem la tele a veure què fan!
La tele, va dir! Ella no ho sabia, però en aquell oasi no hi havia ni una gota d’aigua.

A la majoria de les cases la tele ocupa un lloc molt important. Sempre és a la vista. La tele té el que es diu «un lloc preeminent» i des d’allà mana. Ella parla i tothom escolta. Ella diu el que pensa i tothom s’ho creu. La tele és la presidenta de les sales d’estar.

A casa la Guille les coses no van així. Té la tele en un racó, damunt d’un petit moble amb rodetes i tapada amb una roba de colors foscos. La tele amagada, vaja: per trobar-la, l’has de buscar. És una tele de camuflatge. Això fa que veure la tele a casa de la Guille sigui una mica complicat.

Roser Rimbau, *Els lletrafòbics* (text adaptat)

- 11. La Malak i els seus pares estaven convidats a casa d'en Pere per...**
- a. esmorzar.
  - b. dinar.
  - c. berenar.
  - d. sopar.
- 12. En Pere pensa que si anés amb la Malak a la mateixa classe no serien gaire amics perquè...**
- a. mai no tenen ganes de veure's.
  - b. tenen aficions molt diferents.
  - c. els dos són molt tímids.
  - d. sempre discuteixen.
- 13. Indica quina de les afirmacions següents és verdadera.**
- a. La Malak i en Pere tenen els mateixos amics a classe.
  - b. En Pere coneix perfectament les parts d'un motor.
  - c. En Pere sempre té ganes de veure la Malak.
  - d. A la Malak no li agrada el futbol.
- 14. Qui és la Guille?**
- a. La mare d'en Pere.
  - b. La mare de la Malak.
  - c. La nòvia del pare d'en Pere.
  - d. La nòvia del pare de la Malak.
- 15. Quan els adults van cap a la cuina, en Pere i la Malak es queden sols. Què fan, primer de tot?**
- a. Es queden callats.
  - b. Van cap a la cuina.
  - c. Se somriuen l'un a l'altre.
  - d. Parlen de fer la volta al món.
- 16. Què fa la Malak per trencar el silenci?**
- a. Tus suaument.
  - b. Inicia una conversa.
  - c. Taral·leja una cançó.
  - d. Agafa en Pere de la mà.

17. L'ordinador que té en Pere a casa de la Guille...

- a. no funciona gaire bé.
- b. no és seu, és de la Guille.
- c. no és seu, és del seu pare.
- d. només el pot fer servir per estudiar.

18. El pare d'en Pere no vol comprar-li un mòbil fins que...

- a. aprengui a tallar-se les ungles sovint.
- b. no tingui tanta por a fer nous amics.
- c. tingui més temps lliure.
- d. sigui prou gran.

19. A continuació hi ha uns enunciats que s'identifiquen amb les lletres A, B, C i D. Indica en quin ordre es narren en el text.

A	B	C	D
La Malak suggereix mirar la tele.	La Malak proposa jugar amb l'ordinador.	La Malak proposa jugar amb una tauleta.	La Malak pregunta a en Pere si té mòbil.

- a. B → C → D → A
- b. B → D → A → C
- c. D → A → C → B
- d. D → C → B → A

20. En Pere explica que a la majoria de cases el televisor té un paper protagonista, però que a casa de la Guille...

- a. la tele està tancada dins d'un moble.
- b. la tele és fora de la sala d'estar.
- c. mirar la tele no és fàcil.
- d. no hi ha televisor.

21. En Pere creu que, si no poden entretenir-se amb cap pantalla, la Malak se sentirà...

- a. trista.
- b. avorrida.
- c. enfadada.
- d. impacient.

22. Quin és el tema principal del text?

- a. Els programes de televisió.
- b. La relació entre pares i fills.
- c. Com creixen els nens i nenes.
- d. L'entreteniment a través de les pantalles.

COMPRESIÓ ESCRITA. TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i tria la resposta correcta per a cada pregunta.

EL CERVELL I LES PANTALLES

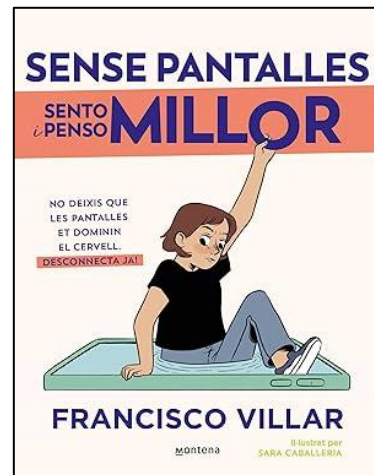
Imagina el teu cervell com una gran ciutat plena de carrers. Cada vegada que reps una informació nova, s'obre un nou carrer. Amb l'ús de les pantalles, alguns d'aquests carrers es fan més grans i d'altres, els que no fas servir tant, es queden petits.

Segons la ciència, l'aprenentatge canvia la forma del cervell d'una manera semblant a com l'esport canvia la forma dels músculs. Mirar massa els dispositius digitals pot fer que algunes parts del cervell es tornin una mica més petites, sobretot aquelles parts que ens fan pensar abans d'actuar. I llavors, pot ser que s'actui de manera més impulsiva, que no es pensi tant abans de dir alguna cosa que pot ofendre o que es prenguin decisions sense tenir gaire en compte les conseqüències.

Us posaré un exemple que us ajudarà a entendre millor com funciona el cervell. Aprendre a anar amb bicicleta és un repte que necessita la col·laboració de molts sentits i funcions del cervell:

- L'equilibri, que és a l'oïda interna.
- La visió, per no xocar, evitar obstacles o corregir la trajectòria.
- La coordinació muscular.
- El tacte, que informa de la força amb què s'ha d'agafar el manillar per mantenir l'equilibri.

Tota la feina que ha de fer el cos per anar amb bicicleta es fa sense pensar. Però el cervell necessita pràctica i temps per anar aprenent. El cervell canvia sobretot amb els nous reptes que es practiquen moltes vegades, s'adapta i canvia amb cada nova experiència, com si fos una massa de plastilina que es pot modelar segons les experiències viscudes.

Les persones més joves i els nens petits tenen aquesta massa molt tova i es pot modelar de moltes maneres diferents. Aquest fet s'anomena «plasticitat cerebral» i significa que el cervell té l'habilitat de canviar i adaptar-se. És a dir, que sempre s'és a temps d'aprendre nous coneixements o habilitats.

Tenir les pantalles i tota la informació al nostre abast de manera fàcil i ràpida, pot comportar deixar de fer coses importants com parar atenció a classe o deixar de llegir llibres, que són activitats que realment ajuden al cervell a créixer i a fer-se més fort. Llegir, per exemple, millora el vocabulari, desenvolupa el coneixement i la imaginació i amplia la visió del món. Les arts, com ara dibuixar o fer treballs manuals potencien la creativitat i les habilitats amb les mans. Aquestes activitats fan que el cervell creixi sa.

Una recomanació avalada per la ciència és que convé aprendre amb la pràctica, jugant i divertint-se.

És bo:

- Jugar a l'aire lliure, anar al parc, construir una cabana, o inventar un joc nou. Són maneres genials d'aprendre. El límit es troba en la imaginació.
- Dibuixar, pintar, fer construccions amb blocs o peces, cuinar amb la família o cuidar una planta. Són activitats que fan que el cervell creixi millor.
- Parlar amb la família, visitar llocs nous o ajudar a casa. Aquestes activitats ensenyen més del que sembla.
- Tocar, manipular, sentir i experimentar. Són accions que ajuden a entendre el món. Les pantalles no poden donar aquesta experiència.
- Tenir paciència i practicar. La paciència afavoreix que el cervell aprengui de mica en mica. La pràctica permet passar d'entendre com es fa una cosa a saber-la fer.

Francisco Villar, *Sense pantalles sento i penso millor* (text adaptat)

- 23. Segons el text, hem d'imaginar el cervell com si fos...**
- a. una gran pantalla.
  - b. un dispositiu digital.
  - c. un carrer ample i llarg.
  - d. una ciutat amb molts carrers.
- 24. Quan aprenem, el cervell creix i...**
- a. pesa més.
  - b. es cansa molt.
  - c. es fa més fort.
  - d. es fa més petit.
- 25. Quin efecte té en el cervell l'ús continu de les pantalles?**
- a. S'aprèn amb molta més rapidesa.
  - b. Es redueix la capacitat de reflexionar abans d'actuar.
  - c. Es tenen més ganes de llegir i aprendre coses noves.
  - d. Augmenta la capacitat de prendre decisions més encertades.
- 26. L'exemple de com aprendre a anar amb bicicleta serveix per entendre que...**
- a. el cervell és independent dels sentits que intervenen quan aprenem.
  - b. el cervell coordina els sentits necessaris per aprendre.
  - c. els reptes s'assoleixen sense cap esforç.
  - d. per aprendre no cal pensar en res.
- 27. Quins sentits i funcions del cervell s'anomenen en el text com a necessaris per anar amb bicicleta?**
- a. Oïda, vista, gust i tacte.
  - b. Oïda, vista, tacte i olfacte.
  - c. Oïda, vista, tacte i coordinació muscular.
  - d. Vista, gust, olfacte i coordinació muscular.
- 28. El text compara el cervell amb la plastilina perquè els dos...**
- a. tenen la mateixa forma.
  - b. són modelables.
  - c. són lleugers.
  - d. són sòlids.

- 29. El cervell és capaç de canviar i adaptar-se amb facilitat, com la plastilina, perquè és...**
- a. tou.
  - b. petit.
  - c. elàstic.
  - d. lleuger.
- 30. Com s'anomena la capacitat del cervell per canviar i adaptar-se?**
- a. Coordinació.
  - b. Flexibilitat.
  - c. Plasticitat.
  - d. Memòria.
- 31. Que els infants i joves puguin accedir fàcilment a la informació a través de les pantalles pot...**
- a. fer que millorin l'atenció a classe.
  - b. promoure l'ús d'un vocabulari més variat.
  - c. ajudar-los a desenvolupar habilitats creatives.
  - d. provocar que deixin de trobar gust per la lectura.
- 32. La lectura ajuda a fer el cervell més fort perquè...**
- a. s'aprèn a llegir quan el cervell ja és madur.
  - b. ens dona molts coneixements sobre el món.
  - c. s'ha de tenir molta paciència per llegir llibres.
  - d. només poden llegir les persones molt intel·ligents.
- 33. Quina de les activitats següents ajuda a fer créixer el cervell de manera sana?**
- a. Jugar a videojocs.
  - b. Mirar la televisió.
  - c. Fer manualitats.
  - d. Fer-se *selfies*.
- 34. El límit per inventar maneres noves d'aprendre està en la nostra imaginació. Això significa que...**
- a. la imaginació és limitada.
  - b. si no llegim, no podem tenir imaginació.
  - c. només aprenem quan imaginem coses noves.
  - d. podem inventar activitats que ens ajudin a aprendre.

- 35. Llegeix el fragment següent: «Hi ha activitats que fan créixer el cervell: llegir, les activitats esportives, fer manualitats o cuinar amb la família. Aquestes són maneres genials d'aprendre». La paraula subratllada 'Aquestes' fa referència a...**
- a. totes les activitats que s'anomenen.
  - b. les pràctiques esportives.
  - c. les maneres d'aprendre.
  - d. les manualitats.
- 36. Quina relació hi ha entre la pràctica i la paciència?**
- a. Amb pràctica, es pot aprendre sense necessitat de ser pacient.
  - b. Amb paciència, es pot aprendre sense necessitat de practicar.
  - c. La combinació de pràctica i paciència ajuda a aprendre.
  - d. La pràctica no és tan important com la paciència.
- 37. Els infants que juguen molt amb les pantalles poden...**
- a. sentir que els costa desenvolupar certes habilitats.
  - b. aprendre millor gràcies a la informació ràpida.
  - c. millorar el vocabulari i la imaginació.
  - d. augmentar la plasticitat cerebral.
- 38. L'autor del text ens fa «una recomanació avalada per la ciència». Què significa això?**
- a. Fa una prohibició que ve recomanada pels científics.
  - b. Dona un consell que està demostrat científicament.
  - c. Dona la seva opinió sobre un fet científic.
  - d. Reflexiona sobre un estudi científic.

EXPRESSIÓ ESCRITA

Demana un full en blanc per planificar o fer un esquema de la redacció. Escriu-ne la versió definitiva a la PART 2 del FULL DE RESPOSTES.

Explica què feu, tu i els teus amics i amigues, per divertir-vos quan sou al pati de l'escola, o quan us trobeu fora, per exemple, a casa d'algun de vosaltres o al carrer. Explica com passeu el temps, quina és la vostra activitat preferida, en què consisteix i per què us agrada tant. Explica si alguna vegada heu sentit que us avorrieu i què us heu inventat per entretenir-vos.

No t'oblidis d'escriure un títol per a la redacció.